

Η ζωή του Αγ. Ιωάννου του Χρυσοστόμου (Νικόλαος Γεωργαντώνης, θεολόγος - ιεροψάλτης)

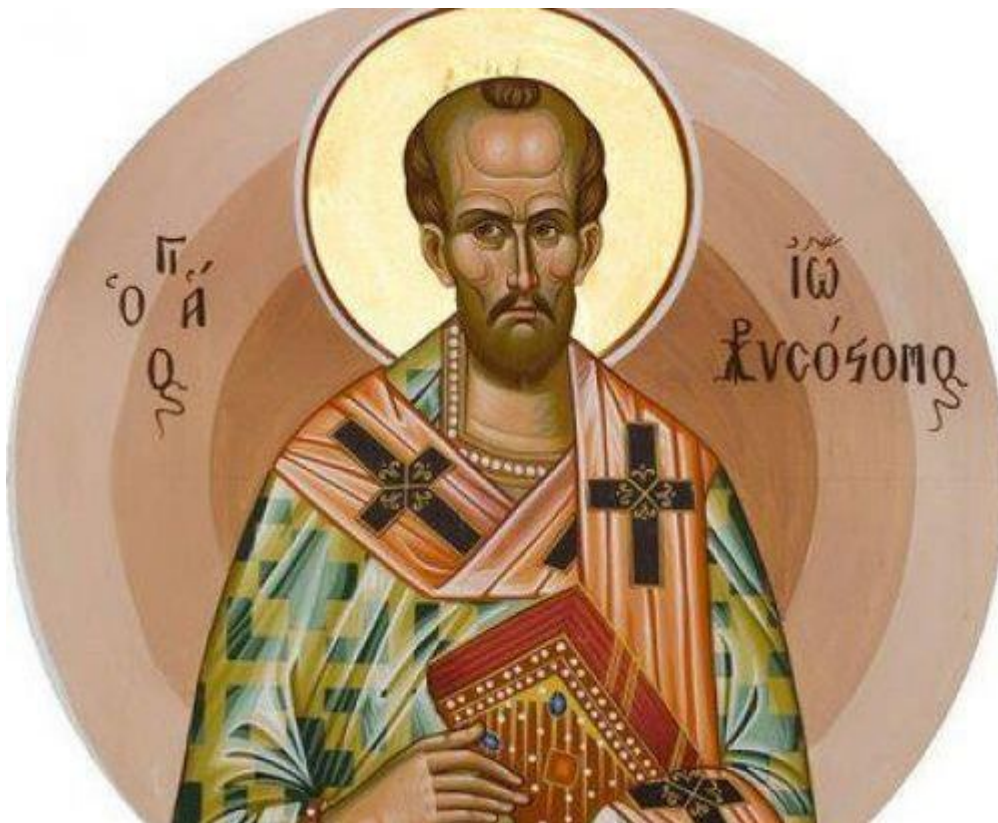
/ Πεμπτούσια



Οι Ἄγιοι εἶναι τα ζωντανά παραδείγματα ἀνθρώπων που ἀκολούθησαν τα διδάγματα του Χριστοῦ, των Ἁγίων Πατέρων και ἦταν ἐνεργοί στα Μυστήρια της Ἐκκλησίας. Εἶναι ἐφικτό για ὅλους μας να γίνουμε θεοί

«κατά χάριν», δηλαδή να φτάσουμε στην Βασιλεία του Θεού.

«Η του στόματός σου καθάπερ πυρσός εκλάμψασα χάρις, την οικουμένην εφώτισεν.» [1] Αυτή είναι η φράση που δείχνει ποιός ήταν ο Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος. Κορυφαίος ερμηνευτής και Θεολόγος, έδωσε πλούσια παρακαταθήκη και δικαίως ονομάστηκε και «Χρυσόστομος». Μίλησε πάνω σε πολλά θέματα που αφορούσαν στην πνευματική καλλιέργεια των πιστών καθώς και στα προβλήματα της εποχής του.



Ο Άγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος γεννήθηκε στην Αντιόχεια το 354 μ.Χ. [2] Το 368 μ.Χ. βαπτίστηκε. Ο πατέρας του ήταν ο Ιωάννης Σεκούνδος [3], οποίος ήταν στρατηγός του Ρωμαϊκού στρατού που έδρευε στην Αντιόχεια. Η μητέρα του ήταν η Ανθούσα, η οποία είχε βαθιά χριστιανική πίστη και αγωγή, κάτι που μαρτυρείται και από τον Λιβάνιο που είπε «Οίαι παρά χριστιανοίς γυναίκες εισι!» [4] Σε μικρή ηλικία έχασε τον πατέρα του ο Ιωάννης και τον μεγάλωσε η μητέρα του.

Τα πρώτα γράμματα τα έμαθε από τη μητέρα του και μετά παρακολούθησε ανώτερες σπουδές κοντά στον σπουδαίο ρήτορα Λιβάνιο και τον φιλόσοφο Ανδραγάθιο μέχρι τα δεκαοκτώ του χρόνια. Μέσα από αυτές τις σπουδές, έγινε βαθύς γνώστης της ελληνιστικής παιδείας, μαθητεύοντας κοντά στους καλύτερους ρήτορες της εποχής του. Οι σπουδές που έκανε, τον προόριζαν για το επάγγελμα του δικηγόρου αλλά ο Ιωάννης είχε διαφορετική κλίση.

Μετά από τις σπουδές του, πήγε στο «Ασκητήριο», το οποίο είχε ιδρυθεί από τον Διόδωρο Ταρσού (+392) και τον Καρτέριο και λειτουργούσε ως σχολή, μοναστηριακού τύπου όπου διδασκόταν η ερμηνεία των Γραφών και η θεολογία της Εκκλησίας. [5] Εδώ σπούδασε ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος με εντυπωσιακή επίδοση στις σπουδές του. Μεταξύ των διαφόρων συμμαθητών που είχε ήταν και ο Θεόδωρος, μετέπειτα επίσκοπος Μομφουεστίας (+428). [6] Ο ιερός Χρυσόστομος όμως δεν ικανοποιήθηκε με την ερμηνευτική μέθοδο του Διόδωρου Ταρσού και έφυγε από τη σχολή αυτή.



Ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος χειροθετήθηκε αναγνώστης κατά το 372 μ.Χ. [7] Τότε ξεκίνησε το διδακτικό και ερμηνευτικό του έργο επειδή εκείνη την εποχή, ο Αναγνώστης είχε ως διακόνημα όχι μόνο να διαβάζει την Αγία Γραφή αλλά και να την ερμηνεύει και να την εξηγεί στον λαό. Παράδειγμα για το αξίωμα του Αναγνώστου μας δίνει ο ίδιος ο Χρυσόστομος «και ανελθών ο αναγνώστης λέγει πρώτον το βιβλίον τίνος εστί, του δεινός τυχόν προφήτου, ή αποστόλου, ή ευαγγελιστού, και τότε λέγει ά λέγει, ώστε ευσημότερα υμίν είναι, και μη μόνον τα εκγείμενα ειδέναι, αλλά την αιτίαν των γεγραμμένων, και τις ταύτα είρηκεν.» [8] Τον ίδιο χρόνο, μετά από την κοίμηση της μητέρας του Ανθούσας, εγκατέλειψε την Αντιόχεια και πήγε να μονάσει στην ορεινή περιοχή, Σιλπίου κοντά σε κάποιον ασκητή. [9] Ήθελε και νωρίτερα να μονάσει, αλλά δεν το έκανε λόγω της μητέρας

του, που δεν ήθελε να φύγει ο Ιωάννης από κοντά της πριν από την κοίμηση της. Εδώ μόνασε για τέσσερα χρόνια και μετά από αυστηρή άσκηση, ζήτησε να πάει να ασκητέψει με περισσότερη αυστηρότητα. Αφού πήρε ευλογία, πήγε σε ένα μικρό σπήλαιο κοντά στο όρος Σίλπιος. Εδώ ασκήτεψε με ολοήμερη προσευχή και μελέτη της Αγίας Γραφής για δύο χρόνια έως ότου αρρώστησε από το κρύο και κατά το έτος 378 - 379 μ.Χ. αναγκάστηκε να γυρίσει στην Αντιόχεια. [10]

Το 381 μ.Χ. χειροτονήθηκε διάκονος από τον επίσκοπο Αντιοχείας Μελέτιο και μετά από πέντε χρόνια, το 386 μ.Χ., χειροτονήθηκε πρεσβύτερος από τον διάδοχο του Μελετίου, Φλαβιανό. [11] Μέσα σε αυτή τη περίοδο, ο ιερός Χρυσόστομος ανέπτυξε τη δράση του σε ερμηνευτικά και θεολογικά θέματα. Κήρυξε αρκετά και κατά των διαφόρων αιρέσεων που είχαν παραμείνει και ειδικότερα κατά των Ανομοίων που ακόμη υπήρχαν στην Αντιόχεια αυτή την εποχή. Η φήμη του εξαπλώθηκε και έφθασε σε τέτοιο βαθμό, ώστε να θεωρείται ήδη από τον λαό ως Χρυσόστομος. Όλα τα βλέμματα στράφηκαν, αυτή την εποχή, στον Αγ. Ιωάννη τον Χρυσόστομο, επειδή ήδη είχαν φύγει από το εκκλησιαστικό προσκήνιο ο Μέγας Βασίλειος (+379) και ο Αγ. Γρηγόριος ο Θεολόγος (+390). [12]

Το 397 μ.Χ., κοιμήθηκε ο Νεκτάριος, αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως. Ο Παλλάδιος αναφέρει για την θλιβερή κατάσταση του αρχιεπισκοπικού θρόνου μετά την κοίμηση του Νεκταρίου, «Εντεύθεν συντρέχουσιν τινες των μη ζητουμένων, μνηστεύοντες την προεδρίαν, άνδρες τινές ουκ άνδρες, πρεσβύτεροι μεν την αξίαν, ανάξιοι δε της ιερωσύνης, οι μεν πραιτωριοκτυπούντες, οι δε δωροδοκούντες, άλλοι δε και τους δήμους γονυπετούντες.» [13] Ο λαός της Κωνσταντινούπολης ζητούσε άνθρωπο φωτισμένο, ζητούσε, όπως αναφέρει ο Παλλάδιος «επιζητών τον επιστήμονα της ιερωσύνης.» [14] Το 398 μ.Χ., μετά από εισήγηση του Ευτροπίου στον αυτοκράτορα Αρκάδιο και υπερψήφιση κλήρου και λαού, εξελέγη αρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως και χειροτονήθηκε από τον Θεόφιλο Αλεξανδρείας. [15] Δεν πήγε όμως αμέσως στην Κωνσταντινούπολη ο Χρυσόστομος γιατί αυτό θα δημιουργούσε προβλήματα στην Αντιόχεια. Έτσι παρακάλεσε τον κόμη της Αντιόχειας, τον Ευτρόπιο, ο οποίος και έφερε τον Ιωάννη έξω από τη πόλη, στην περιοχή Ρωμανησία όπου και τον παρέλαβαν απεσταλμένοι του αυτοκράτορα. [16] Ο Θεόφιλος Αλεξανδρείας δεν ήθελε να βάλει τον Ιωάννη Χρυσόστομο ως αρχιεπίσκοπο, αλλά υποχώρησε, χάρη στην τόσο μεγάλη υποστήριξη που είχε ο Χρυσόστομος.



Τα πρώτα θέματα με τα οποία ασχολήθηκε ο Ιωάννης Χρυσόστομος ήταν με την πνευματική οικοδομή του λαού και την ειρήνη μεταξύ των Εκκλησιών. Για το πρώτο θέμα, ξεκίνησε να κάνει κηρύγματα με διδακτικό χαρακτήρα που κατηχούσαν τον κόσμο στα θέματα της πίστεως. Ο ίδιος ζούσε με ασκητικό τρόπο και με αυτό τον τρόπο θέλησε να συνενώσει τους κληρικούς και μοναχούς που σκανδάλιζαν με τον τρόπο ζωής τους το λαό. Ο Χρυσόστομος πούλησε ότι πολυτελή πράγματα είχε στην αρχιεπισκοπή και τα έδωσε στα φιλανθρωπικά ιδρύματα που είχε η πόλη. [17] Άλλαξε το κλίμα στην Κωνσταντινούπολη, με την προσθήκη περισσότερων ακολουθιών που γινόταν με τάξη και ο κόσμος ενθουσιάστηκε γιατί αυτό είχε ατονήσει με τον προηγούμενο αρχιεπίσκοπο Νεκτάριο. [18] Δεν έμεινε μόνο στο λειτουργικό βίο ο Χρυσόστομος, αλλά προχώρησε και στην δημιουργία νέων φιλανθρωπικών ιδρυμάτων και έντεινε το ενδιαφέρον του για τους φτωχούς και ανήμπορους.

Ο νέος τρόπος ζωής που έφερε στην Κωνσταντινούπολη ο Ιωάννης Χρυσόστομος ευχαρίστησε πολλούς κληρικούς και λαϊκούς αλλά δημιούργησε και πολλές αντιδράσεις από κληρικούς κυρίως. Ο Χρυσόστομος, όπως ειπώθηκε και νωρίτερα, ζήτησε από τους κληρικούς να είναι πιο σεμνοί και λιτή στην ζωή τους και να είναι παραδειγματικοί στον λαό. Αυτό έλαβε έκταση όταν κήρυξε εναντίων των πλουσίων που ζούσαν εις βάρος του λαού.

Ο Ιωάννης Χρυσόστομος έδειξε στον λαό του Θεού, το πραγματικό χαρακτήρα

ενός Χριστιανού με τα λόγια του αλλά πολύ περισσότερο και με τα έργα του. Έτσι, έφτασε στο τέλος της ζωής του, στην εξορία, κοντά στα Κόμανα, όπου μετά από το βασανιστικό μαρτύριο της διαδρομής προς την εξορία στην Πιτυούντα στον Καύκασο, είπε τη χαρακτηριστική δοξολογική προσευχή «Δόξα τω Θεώ, πάντων ένεκεν», πρόσθεσε το «Αμήν» και παρέδωσε το πνεύμα του. [19]

Η προσφορά και το παράδειγμα αυτού του αγίου είναι τεράστια! Αυτό που βλέπουμε από τη ζωή του Αγίου, είναι η γνήσια εφαρμογή του Ευαγγελίου! Το πρόβλημα μας σήμερα δεν είναι τόσο οικονομικό αλλά πολύ περισσότερο πνευματικό! Είναι αναγκαίο να ακολουθούμε το παράδειγμα του Αγίου, όλη μας, μαζί κλήρος και λαός, για να διορθώσουμε την κατάσταση της κοινωνίας που επικρατεί. Αυτό που μπορούμε να πάρουμε από τη ζωή του είναι η ακράδαντη πίστη που είχε και η αφοσίωση στο αξίωμα της ιερωσύνης που έλαβε. Ας τον τιμήσουμε με την μίμηση αυτής της πίστεως και βιώσεως που είχε ο Άγιος για να καθαριστούμε και να έρθουμε πιο κοντά στη φώτιση και εν τέλει, στην θέωση! Την ευχή του Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου να έχουμε!!!

Παραπομπές:

- 1. Απόσπασμα από το Απολυτίκιο, ΙΓ' Νοεμβρίου, Ήχος πλ. Δ'**
- 2. Στ. Παπαδόπουλος, Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Τόμος Α', σελ. 22**
- 3. Στ. Παπαδόπουλος, Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Τόμος Α', σελ. 24**
- 4. Ιω. Χρυσοστόμου, Εις Νεωτέραν Χηρεύσασαν, ΡG 48, 601**
- 5. Στ. Παπαδόπουλος, Πατρολογία, Τόμος Β', σελ. 557**
- 6. Στ. Παπαδόπουλος, Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Τόμος Α', σελ. 24**
- 7. Κων. Β. Σκουτέρη, Ιστορία Δογμάτων Β', σελ. 619**
- 8. Ιω. Χρυσοστόμου, Εις την Προς Εβρ. Επιστολήν, Ομιλία Η', ΡG 63, 75**
- 9. Στ. Παπαδόπουλος, Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Τόμος Α', σελ. 25**
- 10. Στ. Παπαδόπουλος, Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Τόμος Α', σελ. 26**
- 11. Κων. Β. Σκουτέρη, Ιστορία Δογμάτων Β', σελ. 619**
- 12. Στ. Παπαδόπουλος, Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Τόμος Α', σελ. 30**
- 13. Ιω. Χρυσοστόμου, Διάλογος Ιστορικός Παλλαδίου, Διάλογος Ε', ΡG 47, 19**
- 14. Ιω. Χρυσοστόμου, Διάλογος Ιστορικός Παλλαδίου, Διάλογος Ε', ΡG 47, 19**
- 15. Κων. Β. Σκουτέρη, Ιστορία Δογμάτων Β', σελ. 620**
- 16. Ιω. Χρυσοστόμου, Διάλογος Ιστορικός Παλλαδίου, Διάλογος Ε', ΡG 47, 19**

- 17. Στ. Παπαδόπουλος, Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Τόμος Α', σελ. 32**
- 18. Στ. Παπαδόπουλος, Αγ. Ιωάννης ο Χρυσόστομος, Τόμος Α', σελ. 32**
- 19. Ιω. Χρυσοστόμου, Διάλογος Ιστορικός Παλλαδίου, Διάλογος ΙΑ', PG 47, 38**